

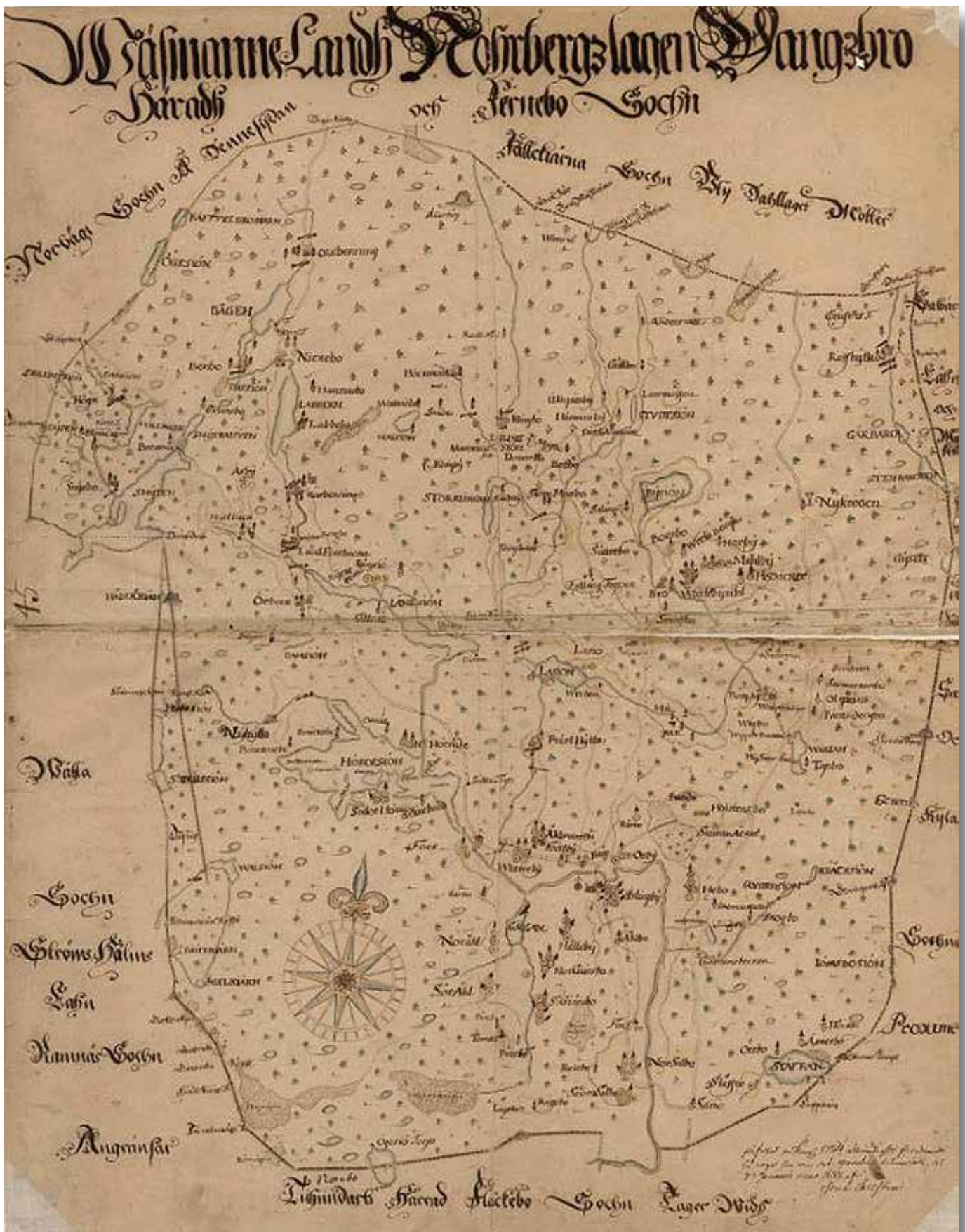
ÅRSMÖTE!
Söndag 20 mars kl. 16.00
Västerfärnebo skola,
Bygdegården. Välkomna!

Verksamheten 2015

*Västerfärnebo
Hembygdsförening*

Karta över Västerfärnebo socken då Karbenning tillhörde Färnebo, år 1688.

Bilden på omslaget är ett foto av Färnbostugan som uppfördes vid Gammelgården under 2015 och färdigställdes exteriört inför jubileet. Inredningsarbeten pågår.

Västerfärnebo Hembygdsförening

Det var för 100 år sedan som man bildade Västerfärnebo Hembygdsförening som är en av de äldsta i länet. Vår historia går tillbaka till 1910-talet. Upprinnelsen var en ungdomsrörelse som prästen Otto Bolling (1879-1964) satte igång 1903 och som anordnade föredrag och samlingar under namnet Västerfärnebo Ungdomsförening.

Eftersom det visade sig komma mycket folk till sammankomsterna med Västerfärnebo Ungdomsförening fick man tillåtelse att hålla sina friluftsmöten på den gamla regementsplatsen i Salbohed. Efter att den unge Otto Bolling – sedermera prost i Stora Tuna i Dalarna – flyttat från orten fortsatte sommarmötena i samma anda, men ofta med Bolling som återkommande gäst och talare. Så småningom mognade tankarna om ett formellt föreningsbildande hos riksdagsmannasonen Otto J Myrberg (1866-1919) i Engsholmen och skolläraren Per August Rosenius (1864-1955). Deras förslag presenterades vid en hembygdsfest i Salbohed sommaren 1915. Vid en sammankomst den 19 september samma år enades de närvarande om att bilda Västerfärnebo Hembygdsförening.

Otto J Myrberg valdes till Hembygdsföreningens förste ordförande och Per August Rosenius till sekreterare. Omkring 20 personer antecknade sig vid samma tillfälle som medlemmar.

Den hemlösa Hembygdsföreningens första uppgift var att skaffa en plats för sina fester och sammankomster. Ett stycke mark förvärvades av prostgården intill Svartån nära Vangsbron ett stenkast från kyrkan och Färnboborna var inte sena att börja skänka föremål till ett blivande museum.

År 1919 inköptes från Nybyn Gammelgårdens första byggnad, en svalbod med fyra rum och blyinfattade fönster. Hit flyttades de första föremålssamlingarna. Året efter inköptes Storstugan, en 1700-tals parstuga från Norrgården i Norr Gerdsbo. Konstnären Gunnar Pers från Kila skrev på 1920-talet att denna parstuga med sin stiltrogna inredning hade ”det vackraste gammelgårdsköket i Västmanland”.

Gammelgården invigdes söndagen den 21 augusti 1921. Det blev ”en folkfäst, vars make hittills aldrig skådats”. Man

noterade att ”tillslutningen var storartad och deltagarnas antal översteg tusentalet” enligt ett utförligt reportage i Sala Allehanda måndagen efter. Man firade även 400-årsminnet av Gustaf Wasas befrielsekrig. Genom ”Väster Färnebo drog såväl danska hären som befrielsehären”.

Under år 1923 tillkom ett Portlider från Hedbo och 1928 en Visthusbod från en av Wirsbo bruks gårdar i Sör Åhl samt en soldatstuga som tillhört soldat 103 Norgren i Norr Gerdsbo.

På gammelgården finns sedan 1937 också socknens sista Kölna, skänkt av bymännen i Hedbo by. Ytterligare byggnader har tillkommit sedan dess och idag finns sammanlagt ett femtontal hus av olika slag. I egen regi uppförde Hembygdsföreningen för några år sedan en ny loge och under jubileumsåret 2015 har uppförandet av bygdegården Färnbostugan färdigställts exteriört. Den är avsedd för konferenser, offentlig samlingslokal och föreningslokal samt visningar av våra unika textilsamlingar som förvaras i Hembygdsföreningens Textilkammare.

Genom åren har elva äldre timmerbyggnader plockats ned runt om i Västerfärnebo och monterats upp vid Gammelgården.

Ordföranden i Västerfärnebo Hembygdsförening:

- 1915–1919 Otto J. Myrberg (1866–1919) Ängsholmen
- 1919–1922 Johan August Fernblom (1855–1922) Berg
- 1922–1923 Gustaf Andersson (1848–1928) Ösby
- 1923–1939 Per August Rosenius (1864–1955) Salbohed
- 1939–1946 Viktor Johansson (1869–1946) Norrgårdsbo
- 1946–1950 Erik Johansson (1901–1970) Norrgårdsbo
- 1950–1973 Arne Hällqvist (1917–1980) Hällby
- 1973–2003 Arne Abramson (f. 1925) Backa
- 2003–2007 Lena Matsanders (f. 1950) Björnsbo
- 2007–2008 Kai Araby (f. 1944) Brobacke
- 2008– Anders Fläcke (f. 1943) Stäfre

Sammantaget elva ordföranden under 100 år.

Landshövding Walter Murray på besök i Storstugan på Gammelgården tillsammans med Hembygdsföreningens styrelse 1941. Foto: Alex Swedlund.

Medlemsinformation – Hembygdsföreningens egen tidning

Sedan 2008 har Hembygdsföreningen gett ut en informationstidning – Medlemsinformation med 3-4 nummer per år. Tidningen har distribuerats till samtliga, ca 1300 hushåll samt 250 sommarhushåll i Västerfärnebo socken. Ett 50-tal medlemmar som är bosatta på andra orter har erhållit tidningen hem med posten. Till medlemmar med e-postadress har föreningens webbansvarig även skickat denna information som en pdf-fil. Motsvarande information finns även på Hembygdsföreningens omfattande webb.

Tidningen har genom åren informerat om pågående och planerade program, Textilgruppens arbete, insatser och åtgärder samt underhåll av våra byggnader och det samlade sommarprogrammet inför sommaren. Under de senaste åren med en mer omfattande information om Färnbostugan samt under 2015 hela programmet inför jubileumsdagen 15 augusti.

Under senare år har flera företag i Västerfärnebo sponsrat trycket av denna medlemstidning. Det första numret för året distribuerades tillsammans med inbetalningskort för medlemskap. Nästkommande nummer innehåller alltid det samlade sommarprogrammet och under 2015 även med jubileumsprogrammet. Färgtrycket sponsrades av AB Karl Hedén.

Under 2015 har insatser för ökat medlemsantal diskuterats ingående och en trycksak tagits fram för att värva medlemmar.

Webbplats – en medlemsservice

På webbplatsen finns historiskt artikelmaterial, gamla sockenbeskrivningar, möjlighet att ställa frågor om bygden, vilket många gjort. Många har även frågor kring Färnbodräkten och de erhåller omgående svar och värdefulla råd från vår Textilgrupp. På webbplatsen kan man också läsa tidigare nummer av Hembygdsföreningens tidning Medlemsinformation och anmäla sitt medlemskap.

Hembygdsföreningens webbplats www.vasterfarnebo.se och medlemsregister har administrerats av Ingmari Ekman sedan 2008. Nästa steg bör vara att ta sociala medier som Twitter, Instagram, LinkedIn och Facebook i anspråk även för Hembygdsföreningen.

Under 2015 hade Västerfärnebo Hembygdsförening 233 betalande medlemmar.

Ordinarie årsmöte

Ordinarie årsmöte hölls söndagen den 15 mars 2015 i Bygdegården. Årsmötesförhandlingarna leddes av Mats Vangbo.

Anders Fläcke visade inledningsvis Ola Wikströms bildspel om arbetet med flytt av Soldatstugan, Telestationen och det påbörjade bygget av Bygdegården Färnbostugan.

En presentation gjordes även av Byggprojektgruppens arbete som Ola Wikström svarat för.

Till ordförande valdes Anders Fläcke för 2015.

Fastslogs att styrelsen utöver ordföranden ska bestå av 6 (sex) ledamöter och 2 (två) suppleanter.

Val av styrelseledamöter. Nyval: Elisabet Pettersson (2 år), Omval Per Andersson (2 år), Per Forsgren (1 år).

Kvarstår (1 år) Anders Fläcke, Birgitta Bäckström, Ola Wikström, Anders Johansson.

Omval Lennart Forsberg ersättare (1 år) och Erik Kempff ersättare (1 år).

Styrelsen för 2015 består av:

Ordförande Anders Fläcke, Elisabet Pettersson, Anders Johansson, Ola Wikström, Per Forsgren, Birgitta Bäckström samt suppleanterna Lennart Forsberg och Erik Kempff.

Nyval av revisorer för 2015. Valdes auktoriserade revisorn Klara Almroth och Hans Johansson. Som ersättare för revisorerna valdes Lennart Klaar (omval) och Leif Boström (nyval) båda 1 år.

Till valberedning valdes Erik Pettersson (1 år), sammankallande, Lars Vangbo (2 år) och Sonja Isaksson (3 år).

Vid årsmötet berättade Lars Östlund om ”Sveriges Livingstone”. Färnbosonen, missionären och läkaren Titus M. Johnson (1897-1974) från Hällby. Ett mycket intressant föredrag med en påtaglig koppling till Västerfärnebo.

Arbetsdagar

Städ- och arbetsdagar arrangeras vid Gammalgården under vår och höst. Därigenom har många medlemmar också lagt egen tid och utfört ideella arbetsinsatser vid andra tillfällen under året. Ett varmt tack framförs härmed till alla – ingen nämnd och ingen glömd.

Sommarprogram

Sommarprogrammet inleddes traditionsenligt med Nationaldagsfirande med tal av Per Helge, Skommars, Kilbo och musik av Frida Andersson på nyckelharpa.

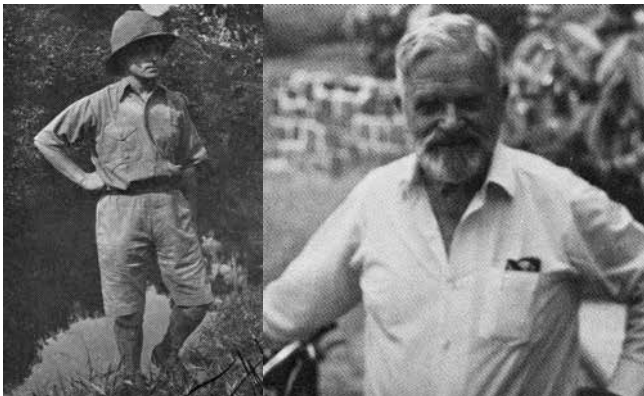

Frida Andersson, bördig från Västerfärnebo med sin nyckelharpa som hon byggt vid Erik Sahlström Institutet i Tobo, Uppland.

Det traditionella Midsommarfirandet som växt genom åren med allt fler besökare genomfördes på midsommarafton med dans runt midsommarstången tillsammans med Salaortens Folkdansgille som även visade upp sina folkdräkter från skilda håll i landet.

En hemvändardag på Gammelgården med Färnbo Byalag som arrangör var den första dagen på detta tema genom åren i Västerfärnebo.

Sommarkväll med vår hembygdsforskare Lars Östlund som berättade om "Sveriges Livingstone". Färnbosonen, missionären och läkaren Titus M. Johnson (1897-1974) från Hällby blev mycket välbesökt. Lars föredrag med intressanta bilder från Afrika och USA ingick i det program som Kristen Gemenskap genomförde under ledning av pastor Thomas Ekman.

Färnbosonen, missionären och läkaren Titus M. Johnson vid en missionsstation i Afrika.

Den traditionella barnkvällen med teater för barnen och Grälleklubben med Ferguson traktorer och andra maskiner med Anders Lindmark, Hörsnjöfors som arrangör för gubbarna har blivit en tradition vid Gammelgården.

Redan 1919 uppfördes den första byggnaden, en Svalbod från Nybyn vid Gammelgården. En intressant presentation kring närmare ett 20-tal byggnader med en heltäckande bildserie gjorde Erik Pettersson vid en annan välbesökt sommarkväll.

Ronnie Jensen, som är arkeolog och är en av författarna till jubileumsboken, berättade om allt från trindyxor till järnframställning i Västerfärnebo.

En musikafton med 4 Directions från Sala genomförde ett program som drar åt 4 olika håll, opera, klassisk gitarr, flamenico och blues.

En mycket välbesökt sommarkväll var den om stora branden 2014 med filmvisning och föredrag av Roland Pettersson från Ängelsberg. En stor del av intresset tilldrog sig de fyra planen, två från Frankrike och två från Italien som kunde ta upp vatten och bekämpa branden. Planen var av typen Bombardier 415 Superscooper och hämtar upp drygt 6 kubikmeter vatten på 12 sekunder. Planen dirigerades dessutom av ett större flygledningsplan som kretsade ovanför dessa väl synliga gula flygplan.

Ett av de fyra plan från Frankrike och Italien som kunde ta upp 6 kubik vatten på 12 sekunder och bekämpa branden. Bilden från Fläcksjön mitt för Paviljongen på Braheholmen vid Axholm. Foto: Gunnar Andersson.

Av de sommarkvällar under senare år som var mest välbesökt var när Karl Hedin berättade om problemen med vargen både här på trakten och i våra grannlän.

Varghona med åtta valpar fotograferad sommaren 2011 inte långt från Prästtorpet, Sör Gärdabo, Västerfärnebo. Foto: Karin Andersson.

Sommarprogrammet avslutades 8-9 augusti med Konst- och Hantverksrundan som Färnbo Byalag genomfört under femton år. Vid Gammelgården fanns ett femtontal utställare och antalet besökare var det högsta hittills, 670 personer under lördag och söndag.

Under 2014 genomfördes ingen Konst- och Hantverksrundan på grund av den stora branden. Det fanns dock intresse hos många att ändå göra något åt situationen. Därför anordnades en Hantverkshelg 6-7 september 2014 vid Gammelgården som Birgitta Bäckström svarade för tillsammans med Gun Hall och Per Forsgren. Deltagarna bidrog med fina vinster till flera lotterier och ett konstlotteri. Lotteriförsäljningen inbringade 14 470 kronor som skänktes till de branddrabbade genom Civilförsvarets speciella konto för branden. Hembygdsföreningen svarade för alla annonskostnader och utställare som sålde alster betalade inga avgifter för att delta vid Hantverkshelgen. Hantverkshelgen besöktes av närmare 500 personer.

Sommarprogrammet har genomförts i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan.

Vid varje arrangemang har hembakade bullar och annat kaffebröd kunnat serveras tack vare ideella insatser av många medlemmar. Varmt tack till alla er!

En informationsfolder om Hembygdsföreningen och Gammelgården har tryckts på nytt som Lars Östlund utarbetade under 2010. Hembygdsföreningens Medlemsinformation utges bland annat för att rekrytera medlemmar och även denna har funnits tillgänglig vid Gammelgården under dessa kvällar.

Många böcker, Hörnsjöfors Bruk och Västerfärnebo har skänkts av Owe Eriksson och Anders Fläcke som lotterivinster och till försäljning av Hembygdsföreningen vid Gammelgården sedan 2008.

I anslutning till sommarkvällar och andra arrangemang har närmare 3 000 lotter sålts.

Områdesträff 2015 – Sala kommun

Under oktober genomfördes en områdesträff vid Gammelgården för Hembygdsföreningarna inom Sala kommun. Det var ett värdefullt möte för vårt samarbete inom Hembygdsrörelsen och i stort sett samtliga föreningar deltog vid mötet som genomfördes i Färnbostugan.

Information kring aktuella frågor inom Hembygdsrörelsen samt Hembygdens år och 100-årsfirandet under 2016 presenterades av vår hembygds-konsulent Ann Österberg.

Lars Östlund berättade om några avsnitt i den bok, Västerfärnebo – Då och nu, som skrevs om socknen inför jubileet 15 augusti.

Julmarknad

Inför julhelgen deltog Hembygdsföreningen under Första Advent i en gemensam Julmarknad i Västerfärnebo med ett 10-tal hantverkare och använde Stora logen för utställning och försäljning.

Sammantaget besökte närmare 3 200 personer Gammelgården under 2015, med jubileumsdagen 15 augusti inräknad.

Textiltraditioner

UTVECKLING OCH TURISM

Hembygdsföreningens textilsamlingar vid Gammelgården var illa ute eftersom det var brist på ventilation och ett tak som ej var helt tätt i ett vindsutrymme som saknade uppvärmning. Därför flyttades samtliga textilstycken under 2009 till ett särskilt uppvärmt rum som blev Hembygdsföreningens Textilkammare. Räddningsaktionen utfördes av Gudrun Bygg, Anders Fläcke och Lasse Pettersson. En person blev sjuk av alla mögelsporer. Därefter vidtog ett mycket omfattande saneringsarbete, sortering samt förvaring av alla textilstycken av den Textilgrupp som senare bildades.

Vepor som visades i Färnbostugan vid jubileet. Dessa har vävts för ca 10 år sedan efter gamla förebilder från Västerfärnebo och lånades från Nämnden för hemslojdsfrågor i Stockholm.

I samband med jubileet visades några unika textilstycken från Västerfärnebo i Färnbostugan. Färnbodräkten bars av många damer och några män vilket självfallet gjorde dagen än mer minnesvärd.

Utmärkande för Västerfärnebo är de vävnader i teknikerna krabbasnår och munkabälte, som insamlades och dokumenterades i början av 1900-talet.

Västmanlandsdräkten, som togs fram på 1910-talet, var till stora delar komponerad utifrån Västerfärnebodräkten. Hembygdsföreningens Textilgrupp som etablerades under 2010 svarar för Textilkammaren och har genom åren svarat på många frågor och förmedlat både kunskap, mönster och kontakter. Vår hembygdsförening har den största textilsamlingen i länet vid sidan av Läns museets samlingar vid WestmannaArvet i Hallstahammar.

Agneta Hedlund och Annika Berglund i Västerfärnebo hembygdskläder. Foto: Birgitta Bäckström.

I arbetsgruppen för textila stycken ingår Annika Berglund, Gudrun Bygg, Agneta Hedlund, Eivor Eriksson och Gun Hall samt Birgitta Bäckström. Textilgruppen har även iordningställt en monter med Västerfärnebo folkdräkt och ett stort Munkabälte som skänkts av Aina Hellstrand. Hon erhöll för

många värdefulla insatser genom åren Hembygdsförbundets Hedersdiplom 2012.

Vid Textilgruppens möten har en del mycket intressanta förebilder visats som senare har legat till grund för nya vävalster. Vi har på trakten ett imponerande kunnande och skickliga damer som väver alster så att många blir förstummade. Vårt samarbete med hemslöjdskonsulent Anna Karin Reimerson och textilkonsulent Berit Lundqvist vid Västerås stift samt textilerperter vid Dalarnas Museum samt Ann Österberg vid Hembygdsförbundet/Länsmuseet har varit ett mycket värdefullt stöd för vår Textilgrupp genom åren.

Ett samarbete kring textiltraditioner inleddes under 2009 med Hembygdsföreningarna i Fläckebo och Möklinta för att gemensamt utveckla verksamheten. En omfattande ansökan inlämnades under 2010 till Leader Nedre Dalälven. Vi kunde i ett slutskede inte ge garantier för att nya sysselsättningstillfällena skulle skapas. Och därmed avslogs ansökan när det gäller Hembygdsföreningen. En ansökan har även inlämnats till Nämnden för Hemslöjdsfrågor som även avslogs. Ytterligare en ansökan ingavs 2013 till Riksantikvarieämbetet vad avser Arbetslivsmuseer som även avslogs. Det finns en hel del information i övrigt om arbetet kring våra textilier på Hembygdsföreningens webbsida.

Släktforskning – Bygdeband och släktgårdar

Västerfärnebo Hembygdsförening fortsätter att lägga in material i Bygdeband. Vid årsskiftet 2015/16 fanns ca 2800 bilder och dokument, 1100 platser och 5700 personer i databasen. Ansvariga för arbetet är Ingmari Ekman och Erik Pettersson. Stort tack till alla som delar med sig av privata bilder till Bygdeband. Ingmari Ekman är även fadder för Bygdeband i Västmanland och kan ge viss service till andra hembygdsföreningar. Webbplats: www.bygdeband.se

Några släktgårdar, jordbruk som ägts av samma släkt över 200 år, har anmälts till JUF:s (Jordbrukareungdomens förbund) släktgårdsinventering och erhållit ett släktgårdsbevis. JUF fortsätter sin inventering även 2016. Ingmari Ekman hjälper till med inventeringen. Webbplats: www.juf.se

Vi ska mot den bakgrunden informera i nästa Medlemsinformation om att de som har släktgårdar behöver lämna in uppgifter under 2016.

Byggnadsvårdsdagen i Västerfärnebo

Under några år i början av 2010-talet genomfördes Byggnadsvårdsdagen vid Gammalgården i samarbete med Hembygdsförbundet – Hus med historia. Under en lördag på försommaren kunde besökare erhålla värdefulla råd kring allt som erfordras vid ändamålsenlig renovering och underhåll av byggnader.

Hantverkare och företag verksamma i Västerfärnebo och norra Västmanland visade hur man går tillväga med rätt materialval och metoder. Det fanns även rådgivning inom brandsäkerhet och elsäkerhet. Man kunde som besökare

även se ett urval av beslag och smidesdetaljer samt förse sig med omfattande informationsmaterial och litteratur om byggnadsvård.

Trösklogen från Ösjön vid Gammalgården – Skogsbranden under 2014

I slutet av sommaren 2014 drabbades många skogsägare i Västerfärnebo av en omfattande skogsbrand. Den blev Sveriges största skogsbrand genom tiderna. Många byggnader brann även ned.

Hembygdsföreningen erhöll som gåva under 1983 en tröskloge vid Ösjön från Laila och Per-Erik Lindholm. Den uppfördes troligen i början av 1800-talet och kom sedan att flyttas till Gammalgården.

Genom ideella insatser från flera personer monterades timmerstommen ned vid Ösjön och uppfördes på nytt vid Gammalgården under 2003. Det var Per Gunnar Hall, Ove Törnros, Lars Andersson, Hugo Johansson och Evert Larsson samt några till som svarade för detta omfattande arbete. Okantat virke sågades till taket för att behålla den genuina prägel. Logen ger nu en värdefull inramning av gräsplanen framför Stora scenen. Denna unika tröskloge vid Gammalgården används nu till förvaring av inventarier. Om den stått kvar i Ösjön hade den varit lågornas rov, nedbrunnen och förlorad i samband med den stora branden. Det är förmodligen den sista byggnaden som kommer att flyttas till Gammalgården. Under 2015 erhöll Per Gunnar Hall Hembygdsförbundets Hedersdiplom.

Underhåll av byggnaderna

Flertalet av byggnaderna vid Gammalgården är uppförda med timmerstomme på hörnstenar samt med brädtak utan papp och gammalt enkupigt taktegel. Omfattande arbeten har genomförts av främst tak och nya grundstenar samt plåtarbeten med hängrännor, vattkuper och stuprör med vinklar samt plåttäckning som vattbräder i enhetlig kulör på Stora logen, Svalboden och Portlidret.

Nya logen har mögelsanerats och omfattande schaktingsarbeten för att få bort dolomitsylta och dränering utförts både invändigt och utvändigt. Betonggolvet har gjutits. Dolomitsyltan transporterades till ishockeyrinken vid Färnboskolan där den gör nytta. Toalettbyggnaden har isolerats och ett perso-

nalrum med trinett och toalett förberett för dusch inretts och ett korrekt inkopplad avlopp till Färnbostugans servis vid det kommunala avloppet. Rödfärgning har gjorts av Smedja och Portlidrets framsida. Telegrafstation är numera en verkstad och förråd som flera av våra medlemmar arbetat med, bland andra Conny Aldén, Per Gunnar Hall och Per Forsgren.

Stora scenen målades inför jubileet av Mats Vangbo. Flaggstänger har satts upp efter Norbergsvägen och vid entrén till Gammelgården av Per Forsberg och Per Gunnar Hall. Gärdsgård vid entrén och efter Norbergsvägen har reparerats och kompletterats av Ingvar Westlund.

Den stora målningen över Gammelgården vid entrén för att något dölja Telekuren mot Norbergsvägen samt programskyltar har Per Forsgren svarat för. Ansökan har ingetts vid två tillfällen till Länsstyrelsen för att åtgärda Storstugan, samt tak på Visthusbod och Svalbod men erhållit avslag på grund av bristande medelstildelning. Informationstavlor på de äldre byggnaderna vid Gammelgården med uppgifter om byggnadernas ursprung samt funktion och ålder har iordningsställts av Erik Pettersson.

Sedan 2009 har renoveringar och underhåll av de befintliga byggnaderna vid Gammelgården genomförts med bidrag från Sala kommun, Länsstyrelsen, Hus med historia och Riksantikvarieämbetet på sammanlagt 1,1 Mkr.

Ställplatser efter Svartån

Husvagnsplatser med elstolpar iordningställdes inför Färnboparaden under 2010. Ett omfattande förslag med ställplatser och service för husbilar vid Toalettbyggnaden har Lennart Forsberg och Anders Fläcke presenterat för Sala kommun under 2015. Förslaget bygger på ett underlag med konceptet Husbilsdestination som innebär en enhetlig standard för ställplatser som utarbetats inom branschen och Turistrådet. I samband med detta ska även slänten ned mot Svartån snyggas till med en gångstig och bänkar. En preliminär investering på drygt 350 000 kronor.

Det bör även nämnas att Hembygdsföreningen genom åren erbjudit PRO i Västerfärnebo att iordningsställa en boulebana vid Gammelgården.

Ångbåten Svanen som år 1841 stävar söderut i Svartån från Forss - Hörnsjöfors Bruk och närmar sig Vangsbron, då som klaffbro. Lasten består av tackjärn från Norberg som ska till smedjan vid Svanå Bruk. Ångbåten Svanen trafikerade Svartån under fem år. Teckning av Bo Svärd.

Sedan 2008 har Bo Svärd, känd historieforskare och konstnär i Sala, gjort många teckningar till Hembygdsföreningens Medlemsinformation. Ett tack till vår medlem Bo Svärd för alla teckningar genom åren med hans tidstypiska gestaltning.

Bygdegården Färnbostugan vid Gammelgården

Redan under våren 2010 aktualiserades behovet av en ny kaffestuga. Inledande arbeten kunde starta under hösten 2014 efter fyra års hantering kring utformning, placering och inte minst finansiering. Lars Berglund verksam vid Ark 1 Arkitekter AB i Västerås och sommarboende i Stäffe samt medlem i Hembygdsföreningen har genom hela skedet genomfört ett värdefullt arbete. Han har utarbetat flera förslag på hur en Färnbostuga skulle kunna ligga, utformas och fungera som bygdegård vid Gammelgården i Västerfärnebo i samråd med en planeringsgrupp. Och slutligen utarbetat ett underlag för ansökan om bygglov till Sala kommun utan kostnad för Hembygdsföreningen. Tack Lars Berglund.

Ett omfattande planeringsskede med hänsyn till byggprocessens upphandling har dokumenterats ingående i samband med en serie arbetsmöten. Den slutliga placeringen blev vid entrén till Gammelgården. Ingen igångsättning kunde ske förens besked om finansiering förelåg.

Soldatstugan flyttas till en annan plats på Gammelgården för att bereda plats för Färnbostugan vid entrén till Gammelgården. Foto: Ola Wikström.

Frakten till den nya platsen mitt emot stora scenen utfördes av Erik Kempff på traktor med stor maskinkärva. Foto: Ola Wikström.

Färnbostugan. Timmerstommen under uppförande vid Karbenningby. På ställningen Ulf Landerstedt. Foto: Ola Wikström.

Den politiska turbulensen i Sala kommun gjorde att beslutet dragit ut på tiden kring finansiering med ett grundbidrag på 1,26 Mkr utan hänsyn till Boverkets beslut. En process som tagit två år. En ingående beskrivning av arbetet kring Bygdegården Färnbostugan har redovisats i Medlemsinformation Nr 1 2014 inför Årsmötet i mars 2014. Några donationer till Färnbostugan inkom i tidigt skede och först av dessa var till minne av Hans Bäck. Till denna donation lades Magasinsfondens gåva. Västerfärnebo sockens Magasinsfond inrättades 1751 på anmodan av Kungl. Maj:t. Avsikten var att det skulle finnas en reserv vid nödår. Under 2013 likviderades magasinsfonden och 23 847 kronor donerades till den fond som utgör grundplåt till Färnbostugan. Med hänsyn till att Boverkets "lotteriavdelning" avslagit vår ansökan vid två tillfällen och att Sala kommun trots detta lämnat deras del av bidraget beslutades att bygga Färnbostugan. Finansieringen omfattar i nuläget bidraget från Sala kommun samt egen finansiering på 1 Mkr vilket innebär totalt 2,26 Mkr.

Flera tillstånd från skilda myndigheter erfordrades för den "rockad" av byggnader som krävdes för att placera Färnbostugan som beslutats på årsmötet 2014. Beslut i enlighet med våra önskemål från Länsmuseum och Sala kommun erhöles under våren 2014 som innebar att vi kunde flytta Soldatstugan samt telestationen, före detta korvkiosken i september när sommarprogrammet var genomfört på Gammelgården.

Soldatstugans murstock var utdömd. Den dokumenterades av Ola Wikström och revs ned. Teglet togs tillvara för uppmurning senare. Nya grunder för dessa byggnader färdigställdes inför flyttningen av Holstensboda Förvaltning AB som även svarade för transporten av Soldatstugan. På Soldatstugan monterades en ny bottenstock av Jan-Erik Bergström och Kjell Wistrand. Flyttningen blev annorlunda jämfört med tidigare byggnadsarbeten vid Gammelgården. Den genomfördes under en dag tack vare en mycket stor mo-

bilkran. Allt gick bra trots komplicerade lyft och flytt med traktor och maskinsläp samt ideella krafter.

Vårt byggprojekt har inneburit många möten. En Byggprojektgrupp med deltagare ur styrelsen har genomfört ett 15-tal protokollförda möten och svarat för ett antal överenskommelser. Hembygdsföreningen har anlitat Andreas Karlsson, vid Finntorpets Bygg och Konsult AB i Sala som projektledare för att svara för upphandling av bygg- och installationsföretag och även som konstruktör och kontrollansvarig enligt Plan- och bygglagen. Han fick möta en unik byggnad som uppförs i liggtimmer med takåsar. Denna projektgrupp har under ledning av Ola Wikström rapporterat till Hembygdsföreningens styrelse. Ett något kostsamt förhållande men en korrekt hantering av byggprocessen i vår Hembygdsförening.

Omfattande schaktningsarbeten med VA-anslutning och grundläggning samt betongplatta för Färnbostugan har utförts synnerligen bra av Gärsbo Gräv & Maskin AB. Det innebär att VA-frågan och det krav från Sala kommun på korrekt anslutning till vatten och avlopp nu är åtgärdat.

Färnbostugans förebild har utgjorts av ett kaptensboställe, komministerboställe och ett par andra byggnader i Västerfärnebo med en takutformning som har två takfall på var sida, s.k. mansardtak. Leverantör av timmerstommen med mellanväggar och takåsar var Ulf Landerstedt som började monteringen av timmerstommen på den färdigställda grunden vid Gammelgården under februari 2015. Yttertak har lagts av Lundells Bygg och Entreprenad AB som även isolerat och iordningställt innertak på övervåning. Trapp till övervåning är beställd hos Västerfärnebo Trä & Smide.

Taktegel har valts med omsorg. Ett enkupigt taktegel med svag rundning som gammalt enkupigt taktegel och nockpanna i det närmaste en exakt kopia av en gammal huvpanna som hittades vid Gammelgården. Exteriört färdigställdes ar-

beten under 2015 med montering av fönster och dörrar samt en veranda med falsat plåttak efter gamla förebilder. Timmerstommen och takfot rödfärgades av Bo Eriksson Måleri under försommaren. Samtliga fönster har målats in- och utvändigt med ideella krafter. Ett stort tack till Åke Aldén, Carl-Erik Andersson, Onni Bäckman och Gunnar Ramberg. Plåtarbeten utfördes av Johans Plåt & Entreprenad AB. En del elarbeten har inletts av Västerfärnebo Elektriska AB. Även vissa VVS-arbeten har påbörjats av Lings Rör AB. Många besökare har framfört positiva omdömen. Är byggnaden gammal eller ny undrar främst långväga besökare.

I slutet av 2014 lämnades en mycket omfattande ansökan till Allmänna arvsfonden med yrkande om ett bidrag på cirka 3,8 miljoner kronor för slutförandet av Färnbostugan. För fullständig ansökan ska Hembygdsföreningen kunna visa på behovet av denna lokal och även hur vi samarbetar med föreningar och näringsliv i Västerfärnebo. Mot denna bakgrund har vi haft ingående diskussioner och möten med Kristen Gemenskap. Även information och diskussioner med AIK och Företagarna lokalt i Västerfärnebo. Vi har sedan tidigare ett värdefullt samarbete med Västerfärnebo skola. Ansökan avslogs av Allmänna arvsfonden i början av 2015. Vi är dock välkomna med en ny ansökan. Omfattande kontakter och möten med Länsstyrelsen har förevarit under hösten 2015 avseende Investeringsbidrag för Färnbostugan och den affärsmässiga verksamheten.

Hembygdsföreningen är numera även medlem i Bygdegårdarnas Riksförbund och kan därmed ansöka om årligt driftsbidrag som övriga bygdegårdar i Sala kommun. Det var ett krav från Sala kommun för bidraget till Färnbostugan. Målsättningen under jubileumsåret var att Färnbostugan ska stå färdig exteriört när jubileumsprogrammet genomfördes. Så blev det och man kunde även göra besök i bottenvåningen under jubileumsdagen. Inredningsarbeten fortsätter under 2016 och omfattningen påverkas av de bidrag som kan erhållas.

Goda krafter genom Arbetsförmedlingen

Genom samarbetet med Arbetsförmedlingen har vi under hela sommaren haft flera personer verksamma vid Gammelgården under de senaste två åren. Det finns alltid saker och ting som behöver göras både utomhus och i våra byggnader. Det har handlat om allt från gräsklippning, rensning av gångar och trappor, grusning och lövräfsning till att gräva bort jord och buskar runt byggnadernas husväggar. För att sedan grusa upp runt husväggar och därigenom hålla växtligheten borta från byggnadernas väggar. Räcken har oljats, blomlådor målats och några hus har även rödfärgats. Vi har även haft god hjälp med förberedelser inför jubileet och med allt kringarbete som finns i samband med byggande av Färnbostugan. Under hösten 2015 har en person varit verksam vid Gammelgården genom Arbetsförmedlingen.

Vi har även genomfört ett omfattande projekt i samarbete med Arbetsförmedlingen och ABF i Sala samt Västerås avseende katalogisering genom digital teknik och därmed färgbilder på textilprover för Hembygdsföreningens samlingar. Underlaget fanns i ett 15-tal pärmar med svartvita bilder. Denna omfattande katalogisering genomfördes under 1990

av Kulturavet inom Nordiska Museet vid Dalarnas museum i Falun. Agneta Hedlund och Birgitta Bäckström har svarat för detta.

Skogsstyrelsen har genom ett annat arbetsmarknadsprojekt genomfört omfattande röjning under två år i slätten vid Gammelgården och efter Svartån. Arbetet har genomförts i samråd med Kjell Eklund, kommunekolog vid Sala kommun.

Vi har dessutom genomfört omfattande avverkning av övergrova och höga träd i samråd med AB Karl Hedin. Intäkter från avverkning som främst flisved har bekostat denna manuella avverkning med mycket svårartad trädfällning. Conny Aldén och Anders Johansson har svarat för samordning och genomförande.

Barn- och ungdomsaktiviteter

Inom Hembygdsföreningen har diskuterats hur vi kan fortsätta, utöka och stödja ungas engagemang kring hembygdens landskap. Hur vi kan arbeta med hembygdens historia och dess natur- och kulturarv, med friluftsliv och värdskap. Vi vill öka ungdomarnas kännedom om hembygden och öka deras kunskap om föreningsliv och det lokala näringslivet.

Under 2014 och 2015 har några lärare och medlemmar inom Hembygdsföreningen planerat och genomfört omfattande aktiviteter för årskurs 1-3 vid Västerfärnebo skola.

Det har fungerat mycket bra tack vare en bred uppställning från flera personer från Hembygdsföreningen. I sam-

Ardennerhästen Frida och ett yngre sto till vänster med namnet Juni. Hästarna drog en trilla och ägs av Grönsaksbonden Hans Johansson, bördig från Västerfärnebo.

Grällekklubben med Anders Lindberg, Hörnsjöfors arrangerade åkturer en av sommarkvällarna.

band med dessa aktiviteter har därför äldre föremål och husens tidigare användning utgjort en värdefull tillgång vid de olika grupparbeten "från förr till nu" som eleverna deltog i vid Gammelgården.

Det genomgående temat var en jämförelse mellan då och nu eller från ax till limpa och hur man arbetade förr med olika föremål där även konkreta aktiviteter ingick som malning av säd samt bakning. Detta tema har vi tillsammans med skolan baserat på ämnet Hembygds historia som numera ingår i kursplanen för årskurs 1-3 i grundskolan. Hemortens historia omfattar vad närområdets platser, byggnader och vardagliga föremål kan berätta om barns, kvinnors och mäns levnadsvillkor under olika perioder. Vidare om yrken och verksamheter i närområdet. Hembygdsföreningens omfattande släktforskning utgör en värdefull tillgång i detta sammanhang.

Hembygdsföreningen har även genomfört andra insatser inom ramen för RIK-skolan avseende barn och ungdom för att genomföra en del aktiviteter riktade till ungdom på trakten.

På Gammelgården finns många föremål, handredskap och jordbruksredskap från naturhushållningens epok liksom

särskilda byggnader avsedda för specifika ändamål som utgör ett värdefullt inslag i de visningar och aktiviteter som genomförs tillsammans med barn och ungdom.

Inom Hembygdsföreningens Textilgrupp planeras hur en del program och teman kring vävning kan ligga till grund för motsvarande aktiviteter. I sammanhanget bör noteras att även vår folkdräkt i Västerfärnebo utgör Västmanlandsdräkten.

Vi ser fram emot att kunna öka dessa aktiviteter riktade till barn och skolungdom genom samarbetet med lärarna och eleverna vid Västerfärnebo skola. Vi har även ett samarbete med Svenska kyrkan och Kristen Gemenskap samt traktens företag som vi anser angeläget i perspektivet av ungas inträde på arbetsmarknaden.

I detta sammanhang bör avslutningsvis nämnas vår egen psalmförfattare i Västerfärnebo, Andreas Fernholm (1840-1892) född i Sör Hörende. Han var verksam som präst och senare lärare inom Svenska Missionsförbundet.

Klockstapel vid Portlidret

En vällingklocka har funnits vid Gammalgården som skänktes från Lasjö redan 1930. Den har hängt på en klockstapel vid Lasjö gård i norra Västerfärnebo och det sägs att någon ropade in den på en auktion vid gården och skänkte sedan denna till Hembygdsföreningen. Man ansåg att den inte riktigt hörde samman med den bebyggelse som fanns vid Gammalgården. På Hembygdsföreningens årsmöte 1932 beslutades därför att den inte skulle sättas upp. Den var på villovägar när den återbördades för åtta år sedan. Lars Östlund, vår hembygdsforskare i Färnebo som även har handlag med kyrkklockor har undersökt vällingklockan närmare tillsammans med klockexperten, Ingvar Rohr, Lindome och fått fram en värdefull historik.

Vällingklockan väger 12 kg. Foto: Lars Östlund.

Klockan saknar inskription men är gjuten av firman J A Beckman & Co i Stockholm under 1900-talets början. Johan Alex Bäckman blev klockgjutare år 1839 med egen verksamhet under åren 1840-1873. Företaget gjöt klockor fram till 1919 och det finns 440 klockor i bruk i kyrkor runt om i vårt land från detta gjuteri.

Vällingklockan från Lasjö gård. Klockan är gjuten i början av 1900-talet av firman J A Beckman & Co i Stockholm.

Klockans vackra utsmyckning runt hals och slagring tyder på att klockan tillkommit i början av 1900-talet då flera av deras klockor fick denna utsmyckning. Lyran i relief vid klockans hals utgör musikens eller tonens symbol.

”Gammalgården är att gratulera om denna fina Beckman-klocka ånyo kan få liv genom att hängas upp och åter brukas” framhåller Ingvar Rohr avslutningsvis i sitt utlåtande från 2008.

Det har funnits flera vällingklockor i Västerfärnebo vid de större gårdarna men de flesta är borta.

Spirorna till klockstapeln vid Gammalgården har skänkts av Lennart Pettersson, Båtfinnbo, sågats av Ulf Landerstedt och allt smide har utförts av Urban Hjalmarsson efter ritningar från Stäfre av Anders Fläcke. Per Gunnar Hall och Bengt Roos har monterat klockstapeln och Johan Andersson har lagt det falsade plåttaket.

I samband med jubileet invigdes vällingklockan högtidligt av landshövding Håkan Wåhlstedt kompletterad med information av Erik Petersson och fänfarer av Hyttsextetten.

Klockstapeln lyfts på plats. Lastmaskin från Prästgården med Conny Aldén som maskinförare. Foto: Anders Fläcke.

Boken om Västerfärnebo

Inför 100-års firandet utarbetades en bok om Västerfärnebo. Den redovisar bosättningar ända från äldre stenåldern som vittnar om Västerfärnebotrakten som en av de tidigast koloniserade och då mest folkrika norr om Mälaren. Västerfärnebo har länge varit en stor socken med en omfattande fortrafik med hästar, som forslade koppar från Falun och järn från Norberg till Västerås vid Mälaren.

Järnhanteringen var omfattande och Gustav Vasa skrev till bönderna i Färnebo att det behövdes mer järn till det som senare skulle bli Strömsholms Slott. Westmanlands Regemente, med exercisplatsen vid Salbohed, har betytt mycket för ett ökat kunnande på trakten avseende hästar, sjukvård och matlagning. Här fanns en av landets största musikkåre, som Gustav III besökte tre gånger.

I Västerfärnebo har man alltid varit mån om att ta tillvara och uppmärksamma sitt lokala kulturarv, inte minst en unik och omfattande textiltradition.

Under senare delen av 1800-talet hade Västerfärnebo ett större inneväranantal än Västerås. I mitten av 1900-talet var Västerfärnebo LRF-förening den största i Sverige. Under mer än 35 år genomfördes den största spelstämman i Mälardalen, dragspelsstämman Färneboparaden, med tusentals besökare varje år.

Ett avsnitt handlar om den största branden genom tiderna i Sverige och alla fick därmed reda på var Västmanland och Västerfärnebo ligger. I övrigt tar jubileumsboken "Västerfärnebo – då och nu" sikte på såväl en generell framställning av socknen, dock inte med heltäckande ambitioner, dels fakta som tidigare inte har varit belysta, eller som nu ses i ett nytt perspektiv. Hembygdsföreningen riktar ett stort tack till Lars Östlund, vår egen hembygdsforskare, och Ronnie Jensen, arkeolog och kulturhistoriker, som genom sitt omfattande kunnande, var och en inom sitt område, gett oss en intressant läsning.

Ett stort tack även till Föreningen Västmanlänningarna i Stockholm, LRF Mälardalen, Sala Sparbank samt Västman-

22 juli 2015

VÄSTERÅS TIDNING

VÄSTMANLAND

TIPSA REDAKTIONEN Telefon: 021-30 46 00 Mejl: redaktion@vasterastidning.se

Västerfärnebos historia skildras i nyutgivna bok

Arkeolog: "Ett av de mest folkrika områdena norr om Mälaren"

Boken "Västerfärnebo – då och nu" berättar om trakten från förhistorisk tid fram till skogsbranden förra året. Boken är utgiven av Västerfärnebo Hembygdsförening – och släpps den 15 augusti i samband med föreningens 100-årsjubileum.

Boken "Västerfärnebo – då och nu" är skriven av hembygdsforskaren Lars Östlund och arkeologen Ronnie Jensen under medverkan av Anders Fläcke, som är ordförande i Västerfärnebo Hembygdsförening.

Boken kommer att börja säljas i samband med att Västerfärnebo Hembygdsförening firar 100 år. Det sker vid Gammelgården i Västerfärnebo lördagen den 15 augusti klockan 11–16.

Omfattande järnhantering
Trakterna kring Västerfärnebo är rika på fornlämnad, exempelvis bosättningar från äldre stenålder.

– Västerfärnebo var ett av de tidigast koloniserade och mest folkrika områdena norr om Mälaren. Området var gynnsamt för människor som levde som samlare och jägare. En havsvik som sköt in i området samt stora skogsområden gjorde trakten gynnsam för både jakt och fiske, säger Ronnie Jensen.

FRÅN VÄNSTER: Lars Östlund, Ronnie Jensen och Anders Fläcke. Stående: Annika Berglund, ansvarig för textilkammaren hos Västerfärnebo Hembygdsförening. Hon är iklädd Västmanlandsdräkten, som till stora delar är kombinerad utifrån Västerfärnebotrakten.

FOTO: LASSE OLSSON

Järnhanteringen var omfattande. Närheten till malmproducerande områden, skog, sjöar, bäckar och åar gjorde att det i trakten tidigt etablerades hyttor och smedjor. Västerfärnebo var trafikmässigt strategiskt genom att de stora allfarvägarna Kopparbergsvägen och Norbergsvägen gick genom området. En omfattande trafik med hästar

Kungabesök

Salbohed var under åren 1681–1906 exercisplats för Westmanlands Regemente. Vid regementet fanns under

1700-talet en av landets största musikkåre, som Gustav III besökte tre gånger.

I Västerfärnebo finns en unik och omfattande textiltradition. Hembygdsföreningen har den största textilsamlingen i länet vid sidan av Länsmuseet.

Västmanlandsdräkten är till stora delar kombinerad utifrån Västerfärnebotrakten.

– År 1805 hade Västerfärnebo med sina 2 957 personer fler invånare än Västerås. Flest invånare hade man år 1893 med 4 996 personer, berättar Lars Östlund.

Ett avsnitt i boken handlar om det under 1950–60-talet omfattande kräftfisket i Västerfärnebo, med leveranser till bland annat kungahuset.

Bok: Västerfärnebo – då och nu

Författare: Lars Östlund och Ronnie Jensen under medverkan av Anders Fläcke.

Övrigt: Boken ges ut till försäljning i samband med Västerfärnebo Hembygdsföreningens 100-årsfirande lördagen den 15 augusti vid Gammelgården i Västerfärnebo.

"År 1805 hade Västerfärnebo med sina 2 957 personer fler invånare än Västerås"

Boken är rikt illustrerad med mängder av intressanta foton, kartor och andra bilder.

Lasse Olsson

lasse.olsson@vasterastidning.se

Vid en bokrelease som gjordes av boken för media inför jubileet deltog författarna och Annika Berglund från Hembygdsföreningens Textilgrupp. Sala Allehanda, Västmanlands Nyheter och Västerås Tidning hade vardera en helsida om boken.

lands Hembygdsförbund och Fornminnesförening, som vänligen gett bidrag till jubileet och boken.

Boken har ett intressant register över litteratur och de böcker som tidigare skrivits om Västerfärnebo samt en om-

fattande förteckning av artiklar och annan information om Västerfärnebo.

Boken kostar 150 kronor och beställs på: info@vasterfernebo.se eller tel 0224-74 12 15.

6 NYHETER

Västmanlands Nyheter torsdag 9 juli 2015

Ny bok om anrik bygd

Den 15 augusti kommer det att firas stort på Västerfärnebo hembygds gård. Hembygdsföreningen fyller nämligen 100 år och är därmed en av länets äldsta hembygdsföreningar. Inför jubileet har en bok om hembygdsföreningen, Gammelgården och Västerfärnebo getts ut - titeln är Västerfärnebo då och nu.

Författare till boken är hembygdsforskare Lars Östlund, arkeologen Ronnie Jensen och Anders Fläcke vilken avslutar boken med ett kapitel om det omfattande kräftfisket som en gång bedrevs i bygden.

Att det nu gjorts en bok inför 100-årsjubileet tycker Anders Fläcke är på tiden - det saknas helt enkelt en färsk bok om Västerfärnebo.

-Först planerade vi en liten presentation av Västerfärnebo men det mynnade ut i en grundläggande faktabok istället, berättar Lars Östlund.

Boken på 80 sidor är uppbyggd i två sektioner där Lars har skrivit den första om bland annat industrier och företag, skolan, service, Västmanlands regemente och om järnhantering. Kort sagt nutidshistoria.

-Jag har gjort korta avsnitt från gamla artiklar kan man säga, förtydligar Lars Östlund.

Ronnie Jensen har skrivit den andra sektionen där han fördjupat sig i den betydligt äldre historien ända ned till äldre stenåldern.

Själv har han dock ingen anknytning till bygden kring Västerfärnebo.

-Nej, jag bor i By på andra sidan länsgränsen och hör till By sockengille. Men jag kom in i detta genom att jag gjort en del arbeten om socknen. Bland annat var jag med då nya riksväg 70 drogs i en ny sträckning och jag gjorde en del återställningsarbeten av gamla landsvägen. Och så har jag lagt offerkast. Men framför allt är jag van att göra böcker så det var därför jag kom in i det här, berättar Ronnie Jensen.

Senast det gjordes en klassisk sockenbok om Västerfärnebo var år 1951 - Västerfärnebo en sockenbeskrivning.

- Men det finns böcker där enskilda byar är beskrivna och vi tänkte, då vi började med denna bok, att söka svaret på vad som hänt sedan 1951, berättar Anders Fläcke.

Ronnie Jensen har bland annat undersökt så kallade kolningsgröpar.

- Det finns många gröpar på tallhedar ända från Badelunda och upp hit. De är angivna som

Författarna till boken om Västerfärnebo, Anders Fläcke, Ronnie Jensen och Lars Östlund, är här flankerade av Annika Berglund iförd Västerfärnebo hembygdsdräkt. FOTO: JAN Å JOHANSSON

En stubbrytare som användes vid stubbrytning.

En bild från Västmanlands regemente i Salbohed.

kolningsgröpar men jag har kommit fram till att flertalet nog är stubbrytningssgröpar.

Man bröt helt enkelt stubbar som användes för tjärtillverkning. I Västerfärnebo finns dessutom sju varggropar, troligen från 1800-talet. Varg- och älggropar förbjöds år 1864.

-Vargnäten finns förvarade på vinden i Västerfärnebo kyrka, vet Anders Fläcke att berätta.

Men det mest intressanta är kanske avsnittet om äldre stenåldern vilket inte beskrivits tidigare.

- Området här är känt för alla

trindyxfynd som gjorts - det är anmärkningsvärt många. Detta är faktiskt landets rikaste bygd med fynd från äldre stenåldern, det vill säga för cirka 7000 år sedan.

-Det var en idealisk plats för jägarfolk - här gick gynnsamma havsarmar upp, berättar Ronnie Jensen.

- Gammelgården har en av Sveriges största stenyxesamlingar, flickar Anders Fläcke in.

I boken kan man också ta del av intressanta fakta såsom att man i sjön Gorgen gjorde en av landets största invallningar under 1920-

och 1930-talet. Här finns fyra mil handgrävda diken.

Men också avsnittet om det omfattande kräftfisket i trakten fångar intresset.

- Västmanland var näst störst på kräftfiske efter Småland. Från Stävsresjön togs kräftor upp som levererades till kungahuset.

Man var alltså kunglig hovleverantör under 1950- och 1960-talet, berättar Fläcke.

Ett kapitel avhandlar givetvis den stora skogsbranden, också med fakta och bilder.

- Ja, boken innehåller allmän-

»Vi tänkte söka svaret på vad som hänt sedan 1951.«

na fakta, fördjupning och nya rön, säger Lars Östlund.

Men även om boken är tryckt och klar är den inte ute till försäljning förrän den 15 augusti då den 100-åriga hembygdsföreningen alltså skall firas på Gammelgården.

JAN Å JOHANSSON

Färnboparaden – Dragspelstämman i Västerfärnebo

Under mer än 35 år genomfördes den välkända dragspelstämman Färnboparaden med tusentals besökare varje år. Färnboparadens grundare Helge Bohlström som även tagit fram flera välkända kompositioner fick själv inte uppleva jubileet. Dragspelstämman har genomförts genom åren i samarbete mellan Västerfärnebo Dragspelklubb och Västerfärnebo Hembygdsförening. Vid det 35:e året under 2013 gjordes en filmupptagning på initiativ av Hembygdsföreningen. Inför Hembygdsföreningens jubileum arbetade Leif Lindstedt, Jugansbo och hans kollega Torbjörn Strandberg vidare med detta material som framstående amatörfotografer samt redigerare och presenterade en värdefull DVD-skiva som såldes vid jubileet. Skivan kostar 100 kronor och beställs på info@vasterfarnebo.se eller tel 0224-74 12 15.

Många personer, även långväga kom med sitt instrument och därigenom deltog utan kostnad. Dragspelstämman Färnboparaden hade närmare 500 besökare under 2014, det 36:e året som förmodligen blir det sista. Det var kanske för bra väder med osedvanlig värme och torka som gjorde att många äldre inte kom. Och de yngre kanske föredrog att bada med familjen. I programmet fanns inget stort ”dragplåster” som många påtalat som förklaring till att det inte var närmare de 1 000 personer som tidigare år. Färnboparaden var den största spelstämman alla kategorier i Mälardalen.

Firandet av 100-års jubileet

Styrelsen var enig om att det fanns all anledning att genomföra ett jubileumsprogram under en dag vid Gammelgården under 2015. En jubileumskommitté bildades med Birgitta Bäckström, Erik Pettersson, Per Gunnar Hall och Anders Fläcke. Ett program växte fram och kontakter med alla som skulle medverka inleddes. Agneta Hedlund skaffade tyg och sydde tio mycket trevliga förkläden samt hucklen till damerna som skötte kaffestugan och serverade vid jubileumsdagen. Inför och fram till jubileumsdagen har Birgitta Bäckström svarat för planering och samordning av inköp och vidtalat alla som medverkade för att jubileumsdagen skulle avlöpa perfekt. Samtal med massmedia inleddes. Redaktionella inlägg och annonsering vidtog och tryckt personlig inbjudan gick ut till särskilt inbjudna inför den 15 augusti 2015. Även veckorna innan jubileet fanns omfattande redaktionella inlägg i de tidningar som tidigare uppmärksammat boken.

Dragspelstämman Färnboparaden
Lördag den 27 Juli 2013 – 35:e året
Gammelgården i Västerfärnebo

11.45 – 12.10 Inmarsch till toner av Västerfärnebo gänglåt. Välkomsthälsning. Allspegel-Snurran, Thores schottis, Lördagsvalsen. Samtliga i G-dur.

12.15 – 12.35 Västerfärnebo Dragspelklubb

12.40 – 13.00 Västerfärnebo Durspelare

13.05 – 13.35 Åsa Jinder med nyckelharpa – sveriges yngsta riksspelman genom tiderna

13.40 – 14.05 Utdelning av stipendium - instiftat till minne av Eberhardt Jularbo. Utdelas av Lena Jularbo-Brauner och Nils Fläcke

14.10 – 14.40 Ari Haatainen - dragspelare från Eakilstuna

14.45 – 15.40 Dalapolisens Spelmän - medryckande musik för alla

15.45 – 16.05 Kompositioner av Färnboparadens grundare Helge Bohlström spelas av Kjell, Lennart, Sven och Bernt från Västerfärnebo Dragspelklubb

16.10 – 16.40 Bengan Janson med dragspel - som även går runt bland alla buskspelare vid Gammelgården

16.45 – 17.05 Bruksbågarna från Horndal

Programledare: Bengt Svensson Ljud: Scen- & Nöjesproduktion

Musik vid helgsmål kl 18:00 i Västerfärnebo kyrka
Sång och musik av Sofia Hillborn och Nikola Stankovic.
Kyrkoherde Mikael Nordin leder andakten i Västerfärnebo kyrka.

Gratis parkering. Gratis bussar mellan parkeringarna och Gammelgården.
Servering med kaffe, korv och lunchtallrik. Buskspel.
Dagens entréavgift: 150 kr - söndag 12.00, 100 kr/dygn.
Stallplatser för husbilar torsdag 12.00 - söndag 12.00, 100 kr/dygn.
Förbeställning av plats: 073-890 86 12 eller e-post: info@vasterfarnebo.se

Hjärtligt välkomna till en trivsamt spelträff!
Västerfärnebo Dragspelklubb och Västerfärnebo Hembygdsförening
www.vasterfarnebo.se

Åsa Jinder Riksspelman
Bengan Janson

Dragspelstämman – Färnboparaden 2013 med Åsa Jinder, Riksspelman och Bengan Janson. Han erhöll Stipendiet instiftat till minne av Eberhardt Jularbo som utdelades av Lena Jularbo-Brauner och Nils Fläcke.

Conny Aldén såg till att parkeringsvakter fanns på plats och rutiner runt ett större arrangemang sitter i ryggmärgen hos många efter alla år med Färnboparaden.

Vid entrén till Gammelgården stod en Färnbobuss. Det var en buss tämligen lika de bussar Västerfärnebo Biltrafikförening hade i drift under början av 1950-talet. Ett av landets största privata bussföretag under många år.

Trafikföreningens logga på bussen och även som mössmärke baserat på Västerfärnebo Sockensigill.

En Färnbobuss från 1954 stod vid entrén till Gammelgården i samband med jubileet.

Nils Fläcke som tillsammans med Helge Bohlström hade många diskussioner inför starten av Färnboparaden överraskade som vanligt och framförde sin egen komposition, Sol över hembygden.

I strålände solsken kunde vår styrelseledamot Elisabet Pettersson, kommunfullmäktiges ordförande, Sala kommun hälsa alla välkomna. Det omfattande jubileumsprogrammet hade lockat många besökare förutom alla medverkande. De flesta fanns kvar vid Gammelgården under hela programmet.

Efter föredraget av Carl-Magnus Gagge, Landsantikvarie/länsmuseichef om Westmanlands regementes exercisplats vid Salbohed spelades Westmanlands Regementes Marsch. Orkester i uniformer från Kungl Livgrenadjärregementet i Örebro under ledning av Staffan Svedskog.

Guldsmedshyttans Hyttsextett med uniformer från Kungl Livgrenadjärregementet i Örebro, I 3, under jubileumsdagen ersättare för Kungl Westmanlands Regementes musikkår vid Salbohed.

Det var en blåsorkester som vi vanligen kallar Hyttsextetten som spelade på 100-årsjubileet. Den var dessutom en del av Frövifors Musikkår samt ett par inlånade musiker. Därför blev det Fröviforsoktetten som svarade för musiken medan Hyttsextetten/Grenadjärsextetten inte var spelbar på grund av semesterresor.

Nya Färnboboken och Färnboparaden 35 år

Försäljning av den nya boken och DVD-skivan om Färnboparaden 35 år under 2013 visades stort intresse och ger en värdefull dokumentation av Västerfärnebo genom åren och hur stor spelstämman varit genom de 35 åren.

Korngrynskaka, svagdricka, smör, stenyxor och släktforskning

Det fanns många olika aktiviteter vid och i byggnaderna samt familjevänliga "prova-på-stationer" för både barn och vuxna under jubileumsdagen. Utställningar, textil, stenyxor och mycket annat. Musik med Kilbolaget, dragspel, fiol,

Guldsmedshyttans Hyttsextett med uniformer från Kungl Livgrenadjärregementet i Örebro, I 3, ersättare för Kungl Westmanlands Regementes musikkår vid Salbohed.

Program

Lördagen den 15 augusti 2015 kl. 11.00 – 16.00
Gammelgården Västerfärnebo

- 11.00 Rundvandring med olika aktiviteter i byggnaderna och familjevänliga "prova-på-stationer" för barn och vuxna. Information och utställning om släktforskning och Bygdebånd. Utställningar, textil, stenyxor m.m. Smör- och tunnbrödstillverkning. Buskspel. Lotterier och försäljning. Kaffe, glass och korv.
Musik av Kilbolaget, dragspel, fiol, nyckelharpa med spelmän från trakten.
- 12.00 **Dagens lunch** börjar serveras. Korngrynskaka med fläsk och lingonsylt. Svagdricka. En rätt som smakar historia.
- 12.30 **Hemvärnets Musikkår – Guldsmedshyttans Hyttsextett** Certifierade för Högvakten vid Stockholms Slott inleder jubileumsprogrammet med musik från trakten.
Dirigent: Staffan Svedskog.

- 13.00 **Program på stora scenen**
Hembygdensföreningens flagga med sigill hissas på tunet – Fanfarer. kl 12.50.
Konferencier: Elisabet Pettersson, kommunfullmäktiges ordf.
Officiell invigning av jubileumsdagen.
Anders Fläcke, ordförande.
Musik: **Hemvärnets Musikkår – Guldsmedshyttans Hyttsextett.**

Västerfärnebo en stor socken i Västmanland
Håkan Wählstedt, Landshövding, Västmanlands län
Hemvärnets Musikkår – Guldsmedshyttans Hyttsextett.

Västmanlands Regemente och exercisplatsen Salbohed
Carl-Magnus Gagge, Landsantikvarie/länsmuseichef.

Westmanlands Regementes Marsch.
Hemvärnets Musikkår – Guldsmedshyttans Hyttsextett.

Jubileumsskriften om Hembygdensföreningens historia, Gammelgården och Västerfärnebo presenteras av författarna **Lars Östlund och Ronnie Jensen.**
Musik: **Kilbolaget, Västerfärnebo.**

Uppvaktning av 100-åringen.
Musik: **Kilbolaget, Västerfärnebo.**

- 15.00 Kafferast och rundvandring med fortsatta aktiviteter på Gammelgården.

- 15.30 **Kilborevyn** i norra Västerfärnebo ger som avslutning på dagen en föreställning med tema från trakten.

- 16.00 **Avslutning**

Många kom för att delta i firandet av 100-årsjubileet.
Foto: Cecilia Eriksson.

nyckelharpa med spelmän från trakten. Korngrynskaka med fläsk och lingon samt hårt knäckebröd och svagdricka serverades under dagen. Korngrynskakan hade lagats av Sonja Isaksson med hjälp av Lena Hedberg.

Noa var ivrig efter korngrynskaka som mamma Hanna Wikström matade honom med. Foto: Cecilia Eriksson.

Johan Hedberg, bördig från Västerfärnebo var en av många som medverkade. Han visade besökarna hur man kärnar smör och berättade även om boken Smör, Nordstedts förlag som han skrivit under 2014.

Det är smör som kärnas och det bakas. Johan Hedberg visar hur det går till. Foto: Cecilia Eriksson.

Släktforskning i Västerfärnebo visades i Tomasboladan av Ingmari Ekman. Där fanns flera delar. Ett bildspel med bilder från skogsbranden 2014 visades. En fotoutställning om skogsbranden/skogsbrandsområdet under ett års tid.

En utställning om släktgårdar och släktgårdsinventeringen var det många som studerade närmare. Det fanns även en utställning med släktträd och korta berättelser.

Landsfiskal Rolf Nilsson svarade för säkerheten under jubileumsdagen.

Under jubileumsdagen fanns en ordningens väktare på plats förutom Röda Korset ifall något oväntat skulle hända. Rolf Nilsson som varit verksam som polis i många år har sina anfäder i Västerfärnebo och förestår numera Polismuseet i Västerås.

Många passade på att få hjälp med och diskutera släktforskning. Det kom en jämn ström av besökare. Många av dessa hade egna släktforskarfrågor som de ville ha hjälp med och även delade med sig av. En mycket lyckad utställning ansåg besökarna.

I Stora logen fanns en omfattande utställning som iordningställdes med stenyxor där besökarna kunde ställa frågor till Håkan Hellstrand och Erik Pettersson.

Jubileumstårterna hade bakats av Stina Johansson, Svepnäs.

Västerfärnebo Hembygdsväring hedrades av många

De inbjudna gästerna bjöds på korngrynskaka med fläsk och lingon samt svagdricka. De erhöLL inför programmet vid Stora scenen en bärkasse med Hembygdsväringens sigill och den nya Färnboken.

En lång skara uppvaktande Hembygdsväringar och andra som ville hedra och delta i firandet mötte upp i programmet. Först var landshövding Håkan Wählstedt som även utbringade ett fyrfaldigt leve. Västmanlands Hembygdsväring och Fornminnesväring med ordförande Bengt Wallén skänkte

Landshövding Håkan Wählstedt.

ett presentkort på ett fruktträd. Det föranledde Anders Fläcke att kommentera detta med följande. Under början av 1900-talet erhöll alla elever i Västerfärnebo som slutade folkskolan vid examensdagen ett fruktträd att ta med sig hem och plantera. Sedan kom Fläckebo Hembygdsförening och därefter Möklinta Hembygdsförening, By Sockengille, Karbenning Hembygdsförening, Sala Hembygds- och Fornminnesförening samt Sollentuna Hembygdsförening. Slutligen uppvaktade även Föreningen Västmanlänningarna i Stockholm med en penninggåva till boken om Västerfärnebo. Under jubileumsdagen deltog totalt 320 personer vid Gammelgården.

Programmet under jubileumsdagen avslutades med ett uppskattat tema från trakten av den välkända Kilborevyn från norra Västerfärnebo.

Sjöviks skog 1:1 – Permutation

En donation till Hembygdsföreningen fastställdes med testamente utfärdad 3 juni 1976 av Erik och Ann-Lena Eriksson, Sjövik. Den första permutationen gjordes av Hembygdsföreningen 1988 avseende försäljning av tomerna vid Paradiset intill Hörendesjön. Efter denna försäljning återstod en skogsslott på cirka 4 hektar. Två av varandra oberoende värderingar har utförts som visade att det fanns anledning att sälja denna skogsslott. Vid årsmötet 2012 beslutades att förbereda en försäljning genom att begära permutation hos Kammarkollegiet och detta anmäldes även vid årsmötet 2013. En begäran om permutation av testamentet till Kammarkollegiet inlämnades våren 2015. I december 2015 erhöll Hembygdsföreningen beslutet från Kammarkollegiet efter nästan ett års skriftväxling att fastigheten Sjöviks skog 1:1 kan avyttras utan förbehåll.

Under 2008 beslutade Hembygdsföreningen att framgent svara för kostnaderna avseende gravskötsel av Erik och Ann-Lena Eriksson grav vid Västerfärnebo kyrka.

Ekonomi

Under åren 2008–2013 svarade LRF Konsult AB för bokföring och betalningar. Från 2013 var Lars Vangbo både kassör och svarade för detta uppdrag. Under våren 2014 övertog därefter Gunilla Luttu dessa uppgifter i samarbete med Anders Johansson som kassör. Sedan 1 juli 2015 svarar Malin Österberg, Numerum AB för detta i samarbete med Hembygdsföreningens kassör Erik Kempff.

En Placeringspolicy för Västerfärnebo Hembygdsförening

med regler för föreningens kapitalhantering av finansiella placeringar antogs av styrelsen 2009-01-15. Hembygdsföreningens bankförbindelse är Sala Sparbank.

Av SalaNet har 2000 kronor erhållits för markhyra avseende den telekur som står vid Gammelgårdens entré. Vi har åtagit oss rollen att vara SHE-ambassadör i likhet med andra föreningar inom Sala och Heby kommuner och erhåller ett årligt grundbidrag på 2000 kronor. Samarbetet med Studieförbundet Vuxenskolan gav intäkter under 2015 på 5 100 kronor till programverksamheten.

Inköpsavtal har tecknats för inköp hos Catrinelunds Hyvleri och Byggvaror AB, AB Karl Hedin Bygghandel, Granngården, Ahlsell AB och Ewerlöfs Bokhandel i Sala.

En Verksamhetsplan för åren 2016–2017 antagen av styrelsen finns i bilaga till Verksamheten 2015.

Gåvor till Hembygdsföreningen har redovisats i Hembygdsföreningens Medlemsinformation även under detta år.

Styrelsen

Styrelsen har under 2015 genomfört sju styrelsemöten och flera arbetsmöten med följande sammansättning:

Ordförande	Anders Fläcke
Vice ordförande	Per Forsgren
Sekreterare	Birgitta Bäckström, till 15.08.30 avgick ur styrelsen
Kassör	Anders Johansson, fram till 2015-08-25 därefter Erik Kempff
Övriga ledamöter	Per Andersson Elisabet Pettersson Ola Wikström
Suppleanter	Lennart Forsberg Erik Kempff, därefter Anders Johansson fram till 2015-10-07
Revisorer	Klara Almroth Hans Johansson
Revisorssuppleanter	Lennart Klaar Leif Boström
Valberedning inför 2015	Erik Pettersson, sammankallande Sonja Isaksson Lars Vangbo

Slutord

Styrelsen för Västerfärnebo Hembygdsförening vill avslutningsvis framföra ett varmt tack till alla engagerade hembygdsvänner som med små och stora insatser bidragit till att vi nu kan lägga ytterligare ett aktivt verksamhetsår till handlingarna och därmed bidra till en levande landsbygd för både permanent- och sommarboende i Västerfärnebo. Självfallet vore det värdefullt om fler kunde delta i detta arbete som därigenom blir både trevligare och inte så omfattande för var och en.

Västerfärnebo i februari 2016

Årsredovisningen är underskriven och godkänd av revisorerna.

Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening

Ledamöter ur styrelsen har under året deltagit i arrangerade regionmöten och samlingar samt årsmöten med Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening.

Anders Fläcke som varit Hembygdsföreningens ordförande sedan 2008 är vice ordförande för Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening.

Under 2015 inledde Hembygdsförbundet i vårt län ett samarbete med Västmanlands Nyheter som innebär att en halvsida inför varje månadsskifte redovisar aktiviteter och andra nyheter vid länets Hembygdsföreningar. Dessutom erbjuds medlemmar i Hembygdsföreningarna en lägre prenumerationsavgift. (Se sid 21).

Hembygdsvårslsen i Sverige firar 100 år under 2016

Sveriges Hembygdsförbund i samarbete med Hembygdsförbunden i länen genomför jubileet under helgen 27-28 augusti 2016 på Skansen i Stockholm.

Samtidigt firar Skansen 125 år. Se mer om Hembygdens år 2016 på www.hembygd.se/idebank

Och vi glömmer inte att Artur Hazelius som grundade Skansen skickade en framstående tecknare till Karbenning och Västerfärnebo för att dokumentera våra unika timmerbyggnader. Skriften som publicerades av Nordiska Museet 1892 finns hos Ulf Landerstedt i Karbenningby som timrat Färnbostugan vid Gammelgården och hos Anders Fläcke.

Hembygdsvårslsens grundsyn

- Hembygdsvårslsen är en del av det levande samhället.
- Det skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.
- Hembygdsvårslsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt.
- Den är öppen för alla, oavsett bakgrund.
- Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.
- Hembygdsvårslsen skapar gemenskap, trygghet och identitet.
- Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemang för hembygden.
- Här möts alla generationer.

Styrelsen för 2015

Ordförande: Anders Fläcke
Stäfre, 733 63 Salbohed
0224-74 12 15 • anders.flacke@mdm.se

Kassör: Erik Kempff
Holstensboda Gård, 730 70 Västerfärnebo
073-940 70 00 • erik.kempff@holstensboda.se

Vice ordförande: Per Forsgren
0224-74 01 23

Ledamöter: Per Andersson, Elisabet Pettersson, Ola Wikström och Lennart Forsberg.

Kontaktuppgifter

Västerfärnebo Hembygdsförening
c/o Anders Fläcke
Stäfre, 733 63 Salbohed
Telefon: 0224-74 12 15
info@vasterfernebo.se

Samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

Vi samarbetar med Studieförbundet Vuxenskolan i träffar och studiecirkelkring kring våra textila traditioner, Byggnadskommittén för Färnbostugan med samlingslokal och kring dokumentation av filmer, identifiering av bilder samt släkt- och bygdeforskning inom projektet Bygdeband och andra kulturarrangemang.

Information

Mer information hittar du på Hembygdsföreningens egen domän sedan 2008: www.vasterfernebo.se

Tryckning av Verksamheten 2015 på miljövänligt papper har sponsrats av AB Karl Hedin

AB Karl Hedin är ett familjeägt sågverk, emballage och handelskoncern med verksamhet i Sverige och Baltikum. Företaget grundades under 1900-talets början och har idag 965 anställda och en omsättning om 3,3 miljarder kronor.

Produktionen är totalt ca 650 000 m³sv, varav 200 000 m³ utgörs av hyvlade och bearbetade trävaror och cirka 55 000 m³ emballageprodukter.

AB Karl Hedin Råvara förser företagets sågverk i Sverige med virke. Företaget har en bygg- och industrihandelskedja med försäljningsställen belägna på 38 orter i Mellansverige.

www.abkarlhedin.se

Verksamhetsplan 2016 – 2017

Västerfärnebo Hembygdsförening är en obunden ideell förening vars ändamål är att inom Västerfärnebo socken främja hembygdskunskap, kulturminnesvård och hembygdsvård. För dessa syften anordnar föreningen vid Gammelgården föredrag, utställningar, firande av Nationaldag och Midsommarfirande samt Sommarkvällar. En omfattande släktforskning bedrivs inom Hembygdsföreningen. En tryckt Medlemsinformation ges ut med två till fyra nummer per år och distribueras till samtliga 1300 hushåll i området. Hembygdsföreningen har en innehållsrik och aktuell webbplats som besöks av många runt om i landet. Föreningen har omkring 230 enskilda medlemmar.

Västerfärnebo Hembygdsförening bedriver verksamheten i nära samarbete med Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening samt Läns museet, Länsstyrelsen, Sala kommun och Hembygdsrörelsen i länet.

Hembygdsföreningens Gammelgård omfattar äldre byggnader och inventarier som användes i den lokala naturhushållningen. Därmed ingår underhåll av byggnader och att sköta markområdet vid Gammelgården. Att visa och bevara inventarier samt den omfattande textilsamling som finns i Hembygdsföreningens Textilkammare. Fullfölja arbetet med en ny byggnad, Bygdegården Färnbostugan vid Gammelgården som ersätter den befintliga Kaffestugan.

Hembygdsföreningen är medlem i Bygdegårdarnas Riksförbund genom Bygdegården Färnbostugan vid Gammelgården som därmed ger möjlighet till kommunalt driftsstöd.

Basverksamhet

I basverksamheten ingår:

- Att hålla ett aktuellt register över medlemmar.
- Att sköta den årligen återkommande rapporteringen till Sveriges Hembygdsförbund som gäller föreningens medlemsantal och styrelse.
- Att årligen rapportera nedlagd ideell tid inom föreningens samlade verksamhet.
- Att årligen arrangera årsmöte och vid behov Medlemsmöten.
- Att tillse att kallelse till möten med styrelse kommer styrelsen tillhanda.
- Att protokoll från möten sänds ut i vederbörlig ordning.
- Att delta med representanter i Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförenings årsstämma och andra träffar för hembygdsrörelsen arrangerade av Sveriges Hembygdsförbund.
- Att årligen, om lämpliga kandidater finns, utse och ge förslag avseende förtjänstdiplom och verksamhetspris till Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening.
- Att underhålla och uppdatera Hembygdsföreningens webbplats.
- Att ge ut en tryckt Medlemsinformation under året som även intresserar nya medlemmar.

Långsiktiga verksamhetsmål

Att främja hembygdskunskap, kulturminnes- och hembygdsvård genom att:

Utveckla Hembygdsföreningens Medlemsinformation och få den läst och spridd.

Samarbeta med övriga aktörer i länet i projekt inom kulturmiljövård.

Verka för att Hembygdsföreningen håller en god kontakt

med ungdomar och samarbete med skolorna samt Svenska kyrkan och Kristen Gemenskap i Västerfärnebo.

Att bidra till värvandet av medlemmar genom att:

Ge ut och aktivt sprida det årliga sommarprogrammet och Medlemsinformation.

Sprida information om föreningens mål och verksamheter.

Verksamhetsmål för 2016-17

Planera och programlägga sommarprogrammet med Nationaldags- och Midsommarfirande samt Sommarkvällar.

Sammanställa och ge ut Medlemsinformation som marknadsför och redovisar Hembygdsföreningens verksamhet under året.

Utarbeta verksamhetsberättelse inför årsstämman.

Presentera reviderad årsredovisning på årsstämman.

Utveckling av styrelsen: Under perioden arbeta för att engagera samtliga styrelsemedlemmar i föreningsarbetet.

Att tillsammans med Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening samt Västmanlands läns museum planera och medverka till att ge ut en årsbok om Westmanlands Regemente och länets försvar där Salbohed utgör en viktig del.

Samt att medverka i motsvarande samarbete om en bok med temat Svartån i Västmanland tillsammans med Svartåns vattenråd.

Att arbeta med underhåll och renovering av byggnaderna vid Gammelgården genom att fortlöpande söka medel för dessa åtgärder.

Att söka ytterligare finansiering för Bygdegården Färnbostugan hos institutioner och bidragsgivare.

Att delta i samarbetsprojekt med övriga institutioner och organisationer som arbetar mot samma eller liknande mål inom och utom länet. Pågående samarbetsprojekt är:

Bevara och visa Hembygdsföreningens samlingar samt textilier och folkdräkt som även utgör länets folkdräkt genom arbetet inom Textilgruppen. Insamlingsgrupp svarar för att dokumentera, använda gåvokvitto och föreslå en policy för gallring i samråd med Läns museet.

Kulturarvsportalen: Att tillsammans med Läns museet medverka i den kulturarvportal som byggs upp för vårt län.

Bygdeband: Att tillsammans med Sveriges Hembygdsförbund verka för att motivera, inspirera och lägga ut informationen på Internet för att sprida kunskap om de västmanländska hembygderna.

Bli medlem i Västerfärnebo Hembygdsförening!

Västerfärnebo Hembygdsförening äger och förvaltar Gammelmgården och vill på olika sätt ta tillvara, bevara och åskådliggöra bygdens kultur och tidigare generationers livsformer.

På Gammelmgården i Västerfärnebo arrangeras traditionellt nationaldags- och midsommarfirande och sommarkvällsprogram. Vi deltar i den årliga Konst- och Hantverksrundan i Västerfärnebo.

Under 2015 firade Hembygdsföreningen 100 år. Ett jubileumsprogram genomfördes lördagen den 15 augusti 2015.

Alla som har intresse för vårt arbete och våra aktiviteter kan bli medlemnar i Hembygdsföreningen. Vi är öppna för alla ideer, förslag och synpunkter på hur verksamheten ska utformas.

Som medlem får du varje år några nummer av vår Medlemsinformation i brevlådan.

Årsavgiften för 2016 är 100 kr per person. Avgiften betalar du in på **bankgiro 351-5459**.

Namn, adress, telefonnummer och e-postadress kan du även lämna på webbplatsen **www.vasterfarnebo.se**. Självklart kan man bli medlem även om man inte bor i Västerfärnebo eller ge bort ett medlemskap i present.

Västerfärnebo Hembygdsförening har avtal med Bygdebånd och tillgängliggör därmed bilder och dokument för släkt- och bygdeforskare via Internet, **www.bygdebånd.se**.

Bygdebånd är gratis och drivs av Sveriges Hembygdsförbund, **www.hembygd.se**. För att släktforska med hjälp av kyrkböckerna via Internet krävs abonnemang hos någon av aktörerna på marknaden: **www.ancestry.se sak.riksarkivet.se** eller **www.arkivdigital.se**

Välkommen som medlem!

Ett erbjudande från Västmanlands Nyheter i samarbete med Västmanlands Hembygdsförbund

Beställ boken Västerfärnebo – då och nu

Boken kostar 150 kronor och beställs genom:

info@vasterfarnebo.se

eller per telefon: 0224-74 12 15.

Boken "Västerfärnebo – då och nu" är utgiven i samband med Västerfärnebo Hembygdsförenings 100-årsjubileum. Föreningen bildades år 1915 och är därmed en av de äldsta i Västmanlands län. Centralt i bygden, strax nedanför kyrkan, på en avsats ovanför Svartån ligger den vackra Gammelgården, socknens hembygdsgård. Bilden nedan visar Storstugan från Norgårso, uppförd i slutet av 1700-talet. Den flyttades till Gammelgården år 1920. Det senaste tillskottet i byggnadsbeståndet är Färnbostugan i liggtimmer, som kommer att fungera som ny bygdegård med möjligheter att hålla konferenser och andra möten.

Boken är uppdelad i fyra sektioner: Den första är skriven av Lars Östlund och utgörs av 15 små kapitel som avhandlar valda delar av Västerfärnebos historia över tiden fram till idag. Exempel är bygdens unika textiltraditioner, invallingarna kring Svartån och sjön Gorgen och förstas den stora, ödesdigra skogsbranden år 2014.

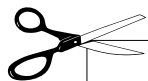
Den andra sektionen, som är författad av Ronnie Jensen, kompletterar den första och här görs fördjupningar eller belyses nya fakta som ännu inte har blivit så kända. Exempel på detta är "Den äldsta tiden", som redovisar de första bebyggarnas boplatser under den äldre stenåldern och nya rön om stenbrott, där s.k. ställsten har brutits, troligen för att användas i Sala silverhytta.

Den tredje sektionen handlar om kräftor, kräftfångst och kräftkalas, skriven av Anders Fläcke.

Den fjärde sektionen belyser Västerfärnebolitteratur och annan relevant litteratur, som kan kopplas till bokens framställningar.

Västerfärnebo Hembygdsförening

Fyll i kupongen. Klipp ut den och lägg på lådan. Portot är betalt.

Hej! Som medlem i en av länets hembygdsföreningar får du nu en **exklusiv möjlighet att prova** på Västmanlands Nyheter! Västmanlands Hembygdsförbund har inlett ett samarbete med Västmanlands Nyheter som ger oss förmånen att synas extra i deras spalter. För att du ska upptäcka tidningen och dess fördelar får du nu prova den **fritt i tre veckor**.

Skicka in detta kort till Västmanlands Nyheter och du får sedan tidningen hem och kan bekanta dig med den.

Ja tack, jag vill ha Västmanlands Nyheter 3 veckor utan kostnad!

Namn _____
Adress _____
Postnr _____ Ort _____
Telefon _____

Välkommen som läsare!

Ett samarbete mellan

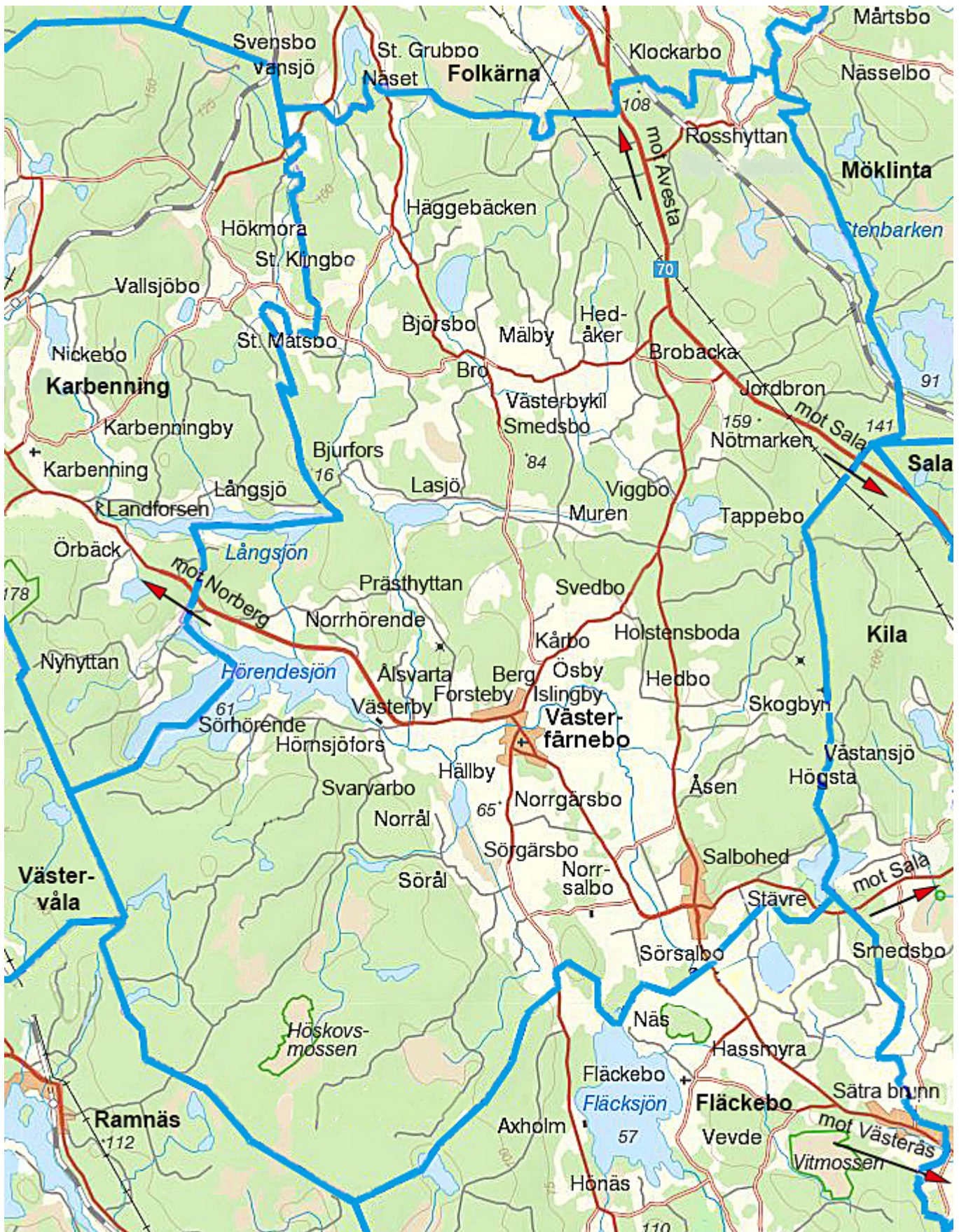
Västmanlands
Hembygdsförbund
och Fornminnesförening

**Västmanlands
nyheter**

**Skicka in
svarskortet
redan idag!
Kostnads-
fritt!**

PORTO
BETALT

Sveagruppen Tidnings AB
SVARSPOST
7200220201
728 05 VÄSTERÅS

Karta över Västerfärnebo socken med de närmaste omgivningarna. Bearbetad digital karta från Lantmäteriet ©.

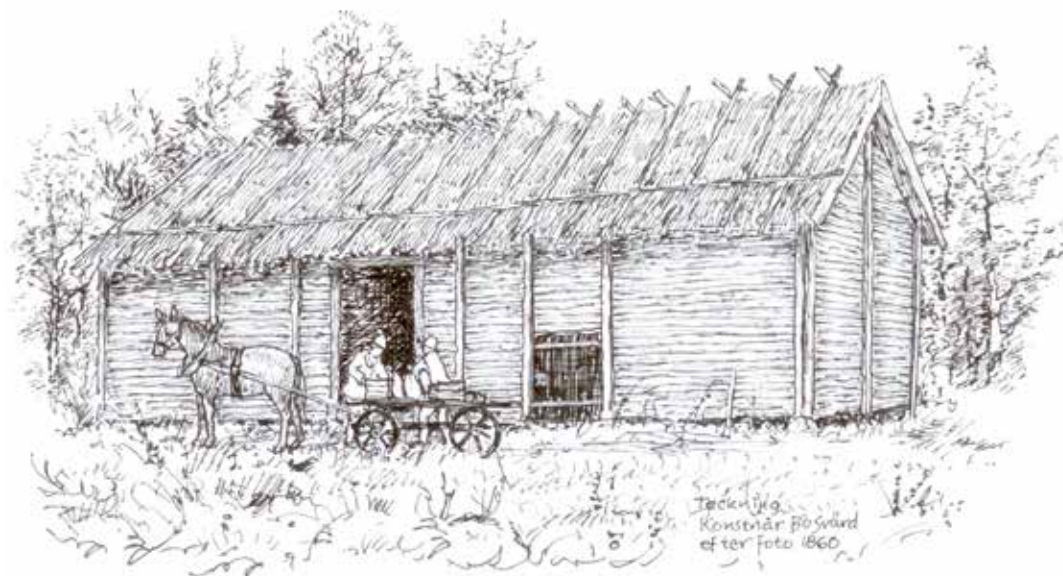
Beskrivning av Verksamheten under 2015 har gjorts mer omfattande med anledning av Hembygdsföreningens 100-årsjubileum under året. Den har distribuerats som vår medlemstidning Medlemsinformation till samtliga 1300 hushåll i

Västerfärnebo socken av PostNord och postats till medlemmar boende på andra orter. Den finns även på Hembygdsföreningens webbplats.

/ Anders Fläcke, Stävre,
Västerfärnebo i februari 2016

Västerfärnebo kyrka. Foto: Lars Östlund.

*Sockenmagasinet eller tiondeladan vid Kyrkorget i Västerfärnebo.
Teckning av Bo Svärd efter ett foto från 1860. Västerfärnebo sockens Magasinsfond
inrättades 1751 på anmodan av Kungl. Maj:t. Avsikten var att det skulle finnas en
reserv att ta till vid nödår.*

Västerfärnebo Hembygdsförening

www.vasterfarnebo.se